

[Steen.]

jeg ser lovgivning og praksis sammenholdt, d. v. s. at staten udenfor København og Frederiksberg hidtil har ydet et tilskud på op til halvdelen af det beløb, kirkens opførelse androg, medens resten skulle tilvejebringes ved frivillige bidrag.

Nu siger den højtærede kirkeminister i sin fremsættelsestale, at forslaget er et afgørende brud med hidtil gældende praksis, med hidtil gældende principper, og det er naturligvis rigtigt, forsåvidt som man tænker på den hidtil gældende bestemmelse om, at kirkebygningen ved indvielsen skulle være gældfri; men det, der i den hittidige praksis for mig er betydningsfuldere, mere værdifuldt, det bevares jo, og det er dette, at sammen med ønsker om opførelse af en kirkebygning skal der tillige gives udtryk for, at der er en offervilje tilstede. Det, der her tænkes på, som alle er enige om, det må jeg skønne i fuldt omfang sker fyldest, når der ad frivillighedens vej skal tilvejebringes en fjerdedel af de omkostninger, der i dag, og så langt vi i dag kan se frem, vil være forbundet med opførelse af en ny kirke.

Jeg vil gerne, for at der ingen misforståelser skal brede sig, understrege, at her ikke er tale om, at vi nu vedtager en lov, og derefter skal der opføres en hel række nye kirker. Nej, vi vedtager en lov, hvorved der skabes mulighed for at bygge en kirke dér, hvor trangen er tilstede, dér, hvor ønsket derom ledsages af et offer, og det er et reelt offer i forhold til de udgifter, det i den forbindelse drejer sig om.

Jeg har intet at indvende imod, at København og Frederiksberg nu bliver ligestillet med det øvrige land; men jeg må tilføje, at jeg betragter i øjeblikket dette mere som noget formelt, idet det jo er enhver bekendt, at den voldsomme befolkningstilvækst i visse egne, der er grundlag for forslaget, ikke gælder København, sådan forstået i dag, at når man forhåbentlig i årene fremefter vil have mulighed for sanering, betyder det, at der her i byen bliver færre boliger og færre mennesker, fordi de nye bygninger, der opføres, erfaringsmæssigt indrettes til butikker, til lagre og til kontorer. Derfor tror jeg ikke, det vil få nogen større praktisk betydning, men det vil allige-

vel være rigtigt at ligestille København og Frederiksberg med resten af landet.

Nu har jeg nok forstået — og jeg er ikke mindre klar over det efter at have hørt de udtalelser, det ærede medlem hr. Fibiger fremsatte — at det initiativ, som egentlig er tænkt at skulle ligge hos menighederne, nu vil blive overtaget for en vis dels vedkommende, for Københavns omegnskommuners vedkommende, af andre. Men i denne forbindelse må man erkende, at forholdene i Københavns omegnskommuner — det gælder naturligvis også omegnskommunerne ved de største provinsbyer — er anderledes og ikke uden videre kan sammenlignes med forholdene i de mindre købstæder og landkommunerne. De mennesker, der lever dér, er for størstedelens vedkommende efterkommere af de slægter, som har levet dér før dem, hvorfor der er en helt anden forbindelse mellem dem, end tilfældet er i en hurtigt voksende forstadskommune.

På det ene punkt, hvor den højtærede minister ikke har fulgt udvalgets indstilling, må jeg erklære mig enig med den højtærede minister. Iøvrigt vil jeg sige, at når der i forbindelse med lån ikke er andet at give sikkerhed i end bygninger, som kun kan anvendes til et bestemt formål, er sikkerheden ofte ringe; men her, hvor forrentning og afdrag skal ske over den kirkelige ligning, må den vel siges at være tilstede i forsvarligt omfang. Om der så i de enkelte tilfælde, hvor særlige forhold måtte gøre sig gældende og der er vanskeligheder ved at opnå den fornødne finansiering, skulle være adgang til kommune-garanti i stedet for statsgaranti, som det ærede medlem hr. Kr. Juul ønskede det, kan vi tale om; man kan for mig få det, som man ønsker det; der skal ikke opstå vanskeligheder i den forbindelse.

Jeg vil med disse bemærkninger have sagt, at den højtærede minister kan regne med vor medvirken til lovforslagets hurtige gennemførelse.

Alfred Jørgensen: Det er mit syn på forholdet mellem stat og kirke, at begge parter ville være bedst tjent med at være uafhængige af hinanden. Den tanke, at staten skal være afhængig af kirken, hører for os en fjern fortid til; men i virkeligheden